

Шыфр: _____

Зацвярджаю

Колькасць балаў: _____

Намеснік старшыні
арганізацыйнага камітэта
намеснік Міністра адукацыі

Месца: _____

2012 года

III ЭТАП XXIX РЭСПУБЛІКАНСКАЙ АЛІМПІАДЫ
ПА ВУЧЭБНЫХ ПРАДМЕТАХ «БЕЛАРУСКАЯ МОВА» I
«БЕЛАРУСКАЯ ЛІТАРАТУРА»

КОМПЛЕКСНАЯ РАБОТА ПА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ I ЛІТАРАТУРЫ

Студзень, 2013 г.

11 клас

Заданні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Усяго
Балы											

Варыянт I

Заданне 1. Перакладзіце на беларускую мову сказы з рускім словам *нет*.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Сказы на рускай мове	Адпаведнікі сказаў на беларускай мове
1) У меня <i>нет</i> времени.	
2) Этого не было, <i>нет</i> и не будет.	
3) Ты пойдёшь или <i>нет</i> ?	
4) Свести на <i>нет</i> .	
5) Я его предупреждал дважды, так <i>нет</i> , всё мало.	

Заданне 2. Падкрэсліце ў кожным радзе слова(ы) з арфаграфічнымі памылкамі.

Максімальная колькасць балаў – 5.

- 1) чацьвярціна, більярд, павільён, ін'екцыя, пьедэстал;
- 2) майстар, менеджэр, дэтал, Юпітэр, агрэсіўны;
- 3) васьмісоты, соракагодзе, фатакамера, галоўнакамандуючы, Вялікабрытанія.

Заданне 3. Пастаўце дзеясловы ў форме загаднага ладу адзіночнага і множнага ліку.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Узор: спаць – спі, спіце.

Незначальная форма дзеясловаў	Загадная форма дзеясловаў	
	Адзіночны лік	Множны лік
1) дбаць		
2) слаць		
3) віць		

Заданне 7. Вызначце сінтаксічную ролю слова *так*.

Максімальная колькасць балаў – 5.

Сказы	Сінтаксічная роля слова <i>так</i>
1) Яе чорныя вочы, белы твар і гэта чароўная ўсмешка <i>так</i> і стаялі перад ім, як намаляваныя (Якуб Колас).	
2) Выходзіла <i>так</i> , што стараста казаў праўду (Якуб Колас).	
3) І чаму ўсё гэта <i>так</i> скончылася? Чаму?.. (Якуб Колас)	
4) Дзеці разварушыліся, павесялелі і выйшлі з таго стану замкнёнасці, у якім яны яшчэ <i>так</i> нядаўна былі (Якуб Колас).	
5) І вось на гэтай дарозе ўжо ўстала адна перашкода... Але ці <i>так</i> гэта? Чаму перашкода? Ці не ёсць гэта адна з тых жыццёвых прыгод, якія аздабляюць жыццё? (Якуб Колас).	

Заданне 8. Адкажыце на пытанні віктарыны.

Максімальная колькасць балаў – 4.

1. На якую “добраю, карысную для сябе справу” куранёўцы ў рамане І. Мележа “Людзі на балоце” рэагавалі наступным чынам:

- Тут і без таго: куды ні кінь – клін!.. Етаго шчэ толькі і не хапало!..
- І без таго, як уюн круцішся!
- Не мела, грэц яго, баба клопату!
- Столькі сілы ўняць! Перарвацца! Коней замучыць.
- ...Жылі, тым часам, і так! І нічога.(?)

ПРАВИЛЬНЫ АДКАЗ: _____

2. У якім творы ёсць структурныя часткі: “Украдзенае маленства” і “Вялікае скрыжаванне”?

ПРАВИЛЬНЫ АДКАЗ: _____

3. Назавіце прозвішчы двух беларускіх пісьменнікаў, якія нарадзіліся ў адным годзе, але не на тэрыторыі Беларусі.

ПРАВИЛЬНЫ АДКАЗ: _____

4. Гэта кніга духоўнай паэзіі Р. Барадуліна ў 2006 г. была вылучана ксяндзом Уладзіславам Завальнюком на атрыманне Нобелеўскай прэміі ў галіне літаратуры.

ПРАВИЛЬНЫ АДКАЗ _____

Заданне 9. Каму з пералічаных герояў п’есы “Хто смяецца апошнім” К. Крапівы належаць наступныя словы? Суаднясіце прыведзеныя выказванні з адпаведнымі персанажамі. Адказ запішыце ў форме спалучэння “лічба–літара” (напрыклад, б-е).

Максімальная колькасць балаў – 8.

1.	<i>Я так і думаў! Не можа быць, каб вы... такую бязглуздзіцу напісалі”.</i>	а. Гарлахвацкі
2.	<i>“Няхай жа ведаюць усе свінні – мамантавыя і немамантавыя: калі каторая з іх паспрабуе пакасіць у нашай навуцы, будзем біць проста па пятачку”.</i>	б. Зёлкін
3.	<i>“Учора лёг спаць як чэсны савецкі грамадзянін, а сягоння ўстаў, бачу – нешта няладнае. Некаторыя знаёмыя не пазнаюць мяне, на другі бок вуліцы пераходзяць, калі сустрэнуцца”.</i>	в. Туляга

4.	<i>“На табе тваё дабро назад!.. Праз цябе толькі непрыемнасці чалавеку!”</i>	г. Чарнавус
5.	<i>“Новы поп, дык новае і маленне. У таго дырэктара, бывала, адзін столік, два крэслы, і ўсё. А ў гэтага ж стол гэтакі, а на сталe ж мартаплясаў усялякіх панастаўляна...”</i>	д. Нічыпар
6.	<i>“Назначаны дзень мае ганьбы. Адзін падлец будзе публічна прысвойваць сабе працу другога, а другі падлец, праклінаючы ў душы, будзе яму апладзіраваць”.</i>	е. Вера
7.	<i>Працаваць трэба заўзята. Вось як я, напрыклад, – адначыць хвіліну часу няма</i>	ж. Цёця Каця
8.	<i>“Па-мойму — ты не з таго канца пачаў разбірацца. Трэба пацікавіцца, адкуль ідуць гэтыя плёткі”.</i>	з. Левановіч

ПРАВІЛЬНЫ АДКАЗ _____

Заданне 10. Вызначце вершаваны памер прыведзеных ніжэй радкоў. Назавіце аўтара і літаратурны твор, з якога ўзяты гэтыя радкі.

Максімальная колькасць балаў – 3.

*Песняй вясны лебядзінаю,
Скінуўшы зімнія чары,
Шэпчаўца явар з калінаю
Ў сумнай даліне над ярам.*

Аўтар твора	Назва твора	Вершаваны памер твора